

درس چهاردهم

کمال همنشین



بعضی از ما همین که شخصی را در خیابان، مدرسه، صف اتوبوس یا مکان های دیگر می بینیم و از او خوشمان بیاید، با او دوست می شویم و بدون هیچ تحقیقی او را همنشین خود می سازیم. این روش انتخاب دوست می تواند بسیار خطرناک باشد.

امیر مومنان (ع) می فرماید:

پیش از آنکه کسی را به دوستی برگزینی، او را امتحان کن وگرنه بدون آنکه خودت بدانی، به همنشینی با بدان گرفتار خواهی شد.



سه ویژگی مهم دوستان خوب

۱. اهل نماز و نیکی:

امام صادق (ع) می فرماید:

دوستان خود را به داشتن دو ویژگی بیازمایید، اگر در آنها بود با آنها همنشین شوید و اگر نداشتند حتما از آنان دوری کنید، از آنان دوری کنید، از آنان دوری کنید... اول رعایت اوقات نماز و دیگر نیکی به هم نوعان در سختی و راحتی.

دلیل تاکید سخن امام که ما را از دوستی با کسانی که به نماز بی توجه اند یا به فکر دیگران نیستند این است که: به یقین کسی که به فرمان خالق جهان برای اقامه نماز بی توجه است به ما و خواسته های ما نیز توجهی نخواهد کرد. در سخن امام در کنار توجه به نماز کمک به دیگران نیز آمده است.

در پریشان حالی و درماندگی

دوست آن دانه که گیرد دست دوست

۲. وفای به عهد:

سوره مومنون

آیات ۱ و ۸

خداوند وفای به عهد را نشانه ایمان می داند و می فرماید:

به راستی که مومنان رستگار شدند

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ

کسانی که آنان

..... وَالَّذِينَ هُمْ

امانت و پیمان های خویش را رعایت می کنند

لِأَمَانَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

وقتی کسی وقتی کسی به شما قولی می دهد ولی به آن عمل نمی کند مانند این است که جعبه بزرگی را در کاغذی زیبا پیچیده و به عنوان هدیه برای شما بفرستد. وقتی هدیه به دستتان می رسد موجب خوشحالی شما می شود، اما هنگامی که آن را باز می کنید، می بینید خالی است و هیچ چیز داخل آن نیست. در این حال چقدر آزرده و ناراحت می شوید؟



این همان احساسی است که در هنگام بد قولی به انسان دست می دهد. پایبند نبودن به قول و وعده موجب می شود دوستی پایدار نماند.

امام علی (ع)

بر دوستی کسی که به عهد خود وفا نمی کند، اعتماد نکن.

۳. راستگویی:

امام صادق (ع) می فرماید:

برای اینکه کسی را به درستی بشناسید، تنها به طولانی بودن رکوع و سجده نمازش نگاه نکنید، بلکه به راست گویی و امانت داری او بنگرید. کسی که زبانش راست گو باشد، اعمالش نیز پاک خواهد بود.

حتما این ضرب المثل را شنیده اید ((خورشید همیشه پشت ابر نمی ماند)) !

کسی که کار اشتباهی انجام داده است برای جبران فقط یکبار عذرخواهی می کند، اما اگر برای مخفی کردن اشتباهش یک دروغ بگوید، دومین اشتباه را هم مرتکب شده است و... تا اینکه خورشید واقعیت از پشت ابر دروغ بیرون می آید.

اینجاست که معنی سخن حکیمانه امیرالمومنین(ع) بهتر معلوم می شود که فرمود:

عاقبت راستگویی نجات است و عاقبت دروغ گویی، حسرت و پشیمانی. نتیجه دروغ گویی در دنیا خواری و در آخرت جهنم است.

بسیاری از دروغ های بزرگ نتیجه دروغ هایی است که به شوخی گفته می شود. وقتی انسان عادت می کند که به شوخی دروغ بگوید، بعد از مدتی گرفتار اخلاق زشت دروغگویی می شود. او کم کم در میان دوستانش به دروغگویی مشهور می شود و آبرو و اعتبارش را از دست می دهد و ناخودآگاه به گناهان بزرگتر نیز گرفتار می شود.

